

A RESEARCH OVERVIEW AND DEVELOPMENT DIRECTIONS OF MULTICULTURAL EDUCATION IN VIETNAMESE UNIVERSITIES

Do Le Ha*, Nguyen Thi Thuy Linh, Nguyen Thi Thao

Thai Nguyen University

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	06/6/2025	Amidst the intensifying process of globalization, universities are no longer merely institutions for the transmission of knowledge, but have also become dynamic environments for intercultural interaction and exchange. This study adopts a theoretical research approach to collect and analyze both international and Vietnamese literature on multicultural education, with the aim of achieving the following objectives: (1) to provide a comprehensive overview of research on multicultural education; (2) to examine the current status and practices of multicultural education within higher education institutions; and (3) to propose strategic directions for advancing multicultural education in Vietnamese universities. The findings elucidate the significant role of multicultural education in preserving and enhancing traditional cultural values, while simultaneously cultivating students' competencies in international integration and intercultural communication. Based on these insights, the study proposes several key orientations to promote the development of multicultural education in higher education, where the imperative for internationalization is becoming increasingly central.
Revised:	09/8/2025	
Published:	09/8/2025	
KEYWORDS		
Multicultural education		
Higher education		
Students		
International integration		
Multicultural environment		

TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU VÀ ĐỊNH HƯỚNG GIÁO DỤC ĐA VĂN HÓA TRONG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM

Đỗ Lệ Hà*, Nguyễn Thị Thùy Linh, Nguyễn Thị Thảo

Đại học Thái Nguyên

THÔNG TIN BÀI BÁO		TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	06/6/2025	Trong bối cảnh toàn cầu hóa ngày càng sâu rộng, các trường đại học không chỉ là nơi truyền thụ tri thức, mà còn là không gian diễn ra sự tương tác và giao thoa giữa nhiều nền văn hóa khác nhau. Nghiên cứu sử dụng phương pháp nghiên cứu lý luận để thu thập phân tích những nghiên cứu về giáo dục đa văn hóa trên thế giới và Việt Nam nhằm thực hiện mục tiêu (1) tổng quan nghiên cứu về giáo dục đa văn hóa; (2) giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học hiện nay; (3) định hướng phát triển giáo dục đa văn hóa trong các trường đại học Việt Nam. Kết quả nghiên cứu làm rõ vai trò của giáo dục đa văn hóa đối với việc giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, bồi dưỡng năng lực hội nhập và giao tiếp liên văn hóa cho sinh viên. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất một số định hướng nhằm phát triển giáo dục đa văn hóa trong bối cảnh giáo dục đại học, nơi yêu cầu về hội nhập quốc tế ngày càng trở thành một yếu tố then chốt.
Ngày hoàn thiện:	09/8/2025	
Ngày đăng:	09/8/2025	
TỪ KHÓA		
Giáo dục đa văn hóa		
Giáo dục đại học		
Sinh viên		
Hội nhập quốc tế		
Môi trường đa văn hóa		

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.12992>

* Corresponding author. Email: doleha@tnu.edu.vn

1. Đặt vấn đề

Một trong những nhiệm vụ quan trọng nhất của giáo dục hiện đại là giúp sinh viên làm quen với các giá trị toàn cầu, phát triển khả năng giao tiếp và tương tác với các đại diện của những nền văn hóa lân cận cũng như trong không gian toàn cầu. Giáo dục đa văn hóa được xây dựng để đảm bảo sự công bằng trong giáo dục cho sinh viên thuộc các nhóm dân tộc, ngôn ngữ và điều kiện kinh tế - xã hội khác nhau cùng sinh sống và học tập [1]. Phương pháp dạy và học dựa trên việc xây dựng sự đồng thuận, tôn trọng và thúc đẩy sự đa nguyên văn hóa trong môi trường đa văn hóa. Theo Gay [2], giáo dục đa văn hóa công nhận và tích hợp những đặc điểm riêng biệt tích cực của từng chủng tộc vào môi trường lớp học. Lí giải về sự cần thiết của giáo dục đa văn hóa, Nieto [3] cho rằng sự gia tăng đa dạng về văn hóa và dân tộc đã khiến nhiều nhà giáo dục nhận thức rõ và thừa nhận sự cần thiết phải mở rộng hiểu biết về giáo dục đa văn hóa, đặc biệt là trong các trường công lập. Với lịch sử lâu dài về việc nhập cư của nhiều nhóm văn hóa khác nhau, nhu cầu về giáo dục đa văn hóa và chấp nhận sự đa dạng ngày càng trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết.

Trong những thập niên gần đây, giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học đã được nhiều nhà nghiên cứu quốc tế quan tâm [4]-[7]. Các nghiên cứu này không chỉ làm nổi bật tầm quan trọng của giáo dục đa văn hóa, mà còn đánh giá tác động của nó đến sự gắn kết của sinh viên, vai trò của giảng viên, các mô hình triển khai và đề xuất những khuyến nghị thiết thực để cải thiện thực hành giảng dạy trong môi trường đa dạng văn hóa. Các quốc gia như Hoa Kỳ, Canada, Úc, Anh và nhiều nước châu Âu đã tích cực triển khai giáo dục đa văn hóa trong các nhà trường [8]. Tại Việt Nam, đã có một số nghiên cứu về giáo dục đa văn hóa trong các trường đại học [9]-[12]. Các nghiên cứu này tập trung vào thực trạng giáo dục đa văn hóa, nhận thức của giảng viên và sinh viên về vai trò, tầm quan trọng của giáo dục đa văn hóa trong các trường đại học Việt Nam. Mặc dù có những đóng góp nhất định, các nghiên cứu hiện nay vẫn còn phân tán và thiếu một cái nhìn hệ thống. Do đó, việc thực hiện nghiên cứu tổng quan về giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học cả trên bình diện quốc tế và trong bối cảnh thực tiễn của Việt Nam là cần thiết nhằm cung cấp cơ sở lí luận vững chắc và định hướng cho các chiến lược phát triển giáo dục trong môi trường đa văn hóa hiện nay.

2. Phương pháp nghiên cứu

Để đạt được mục tiêu nghiên cứu, tác giả đã tiến hành rà soát tổng cộng 42 tài liệu tiếng Việt và tiếng Anh, bao gồm sách chuyên khảo, bài báo khoa học quốc tế và trong nước, chương sách, luận án và tài liệu học thuật có liên quan đến giáo dục đa văn hóa. Việc phân tích và hệ thống hóa nội dung các tài liệu được thực hiện dựa trên mô hình phân tích của Banks [13] nhằm xác định các xu hướng chủ đạo trong lĩnh vực giáo dục đa văn hóa.

Phương pháp nghiên cứu chủ yếu là nghiên cứu lí luận thông qua các bước thu thập, phân tích, tổng hợp, phân loại và hệ thống hóa tài liệu theo một quy trình khoa học chặt chẽ. Tác giả sử dụng các công cụ tìm kiếm như Google và ChatGPT với các từ khóa “multicultural education” và “higher education” để thu thập và tổng hợp tài liệu liên quan, nhằm xây dựng cơ sở lí thuyết cho vấn đề nghiên cứu. Các tài liệu không phù hợp với phạm vi nghiên cứu được loại bỏ để đảm bảo tính chính xác và tập trung. Tiếp đó, tác giả tiến hành phân tích chuyên sâu và hệ thống hóa nội dung của các tài liệu còn lại nhằm làm rõ mục tiêu nghiên cứu cũng như các giả thuyết cần được tổng quan trong bài viết.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Tổng quan về lịch sử và định nghĩa của giáo dục đa văn hóa

Giáo dục đa văn hóa bắt đầu hình thành từ những năm 1960 và 1970 tại Hoa Kỳ, trong bối cảnh các phong trào dân quyền và đòi hỏi bình đẳng xã hội phát triển mạnh mẽ. Qua thời gian, lĩnh vực này đã phát triển thành một ngành nghiên cứu và thực hành mang tính liên ngành, kết hợp giữa giáo dục học, xã hội học, tâm lí học và nhân học. Đặc biệt, quá trình toàn cầu hóa và sự gia tăng di cư quốc tế đã góp phần thúc đẩy giáo dục đa văn hóa phát triển rộng rãi ở nhiều quốc gia có nền giáo dục tiên tiến, nơi mà sự đa dạng văn hóa được nhìn nhận như một tài sản quý giá.

Nhiều học giả đã nghiên cứu sâu về lĩnh vực này; nếu như Banks và McGee Banks [14], Gay [15], Grant và Sleeter [16], Nieto [17] tập trung vào các khía cạnh đáp ứng văn hóa trong giáo dục, trong khi Cazden và Leggett [18] chú trọng đến sự đa dạng của người học thì Gibson [19] đã tổng quan các tài liệu về giáo dục đa văn hóa và xác định năm cách tiếp cận chính, chỉ ra sự khác biệt và mối liên hệ giữa chúng. Sau đó, Sleeter và Grant [20] cũng xác định năm cách tiếp cận đối với giáo dục đa văn hóa, trong đó có bốn cách tiếp cận khác biệt so với phân loại của Gibson [19].

Nhiều chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục như Banks [21], Bennett [22], Nieto [23], Parekh [24], Sleeter và Grant [25], Suzuki [26] đều có sự đồng thuận cao về mục tiêu và định hướng của giáo dục đa văn hóa, đó là hướng tới sự công bằng, tôn trọng sự khác biệt và đáp ứng nhu cầu học tập của các nhóm dân cư đa dạng. Theo Banks [13], giáo dục đa văn hóa là một quá trình cải cách toàn diện nhằm thay đổi hệ thống giáo dục để phục vụ tốt hơn cho các nhóm học sinh đến từ các nền tảng sắc tộc, văn hóa, ngôn ngữ và điều kiện kinh tế - xã hội khác nhau. Ông cho rằng đây là một khái niệm rộng, bao gồm năm yếu tố cốt lõi: (1) tích hợp nội dung, (2) xây dựng tri thức, (3) giảm thiểu định kiến, (4) giảng dạy công bằng và (5) phát triển văn hóa trường học và cấu trúc xã hội theo hướng trao quyền.

Tương tự, nghiên cứu của Vasilyeva và cộng sự [27] cũng nhấn mạnh rằng giáo dục đa văn hóa là tái cấu trúc các tổ chức giáo dục nhằm bảo đảm sự bình đẳng cho sinh viên đến từ các nhóm chủng tộc, dân tộc, ngôn ngữ và văn hóa khác nhau.

3.2. Tổng quan nghiên cứu về giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học

Trong những năm gần đây, giáo dục đa văn hóa tiếp tục nhận được sự quan tâm của nhiều học giả trên thế giới. Đặc biệt, giáo dục đa văn hóa trong bối cảnh hội nhập giáo dục đại học đã trở thành một hướng nghiên cứu quan trọng, với nhiều cách tiếp cận đa dạng từ lý thuyết đến thực tiễn.

Tại Hoa Kỳ, Alismail [28] đã tiến hành nghiên cứu toàn diện về lý thuyết và thực hành giáo dục đa văn hóa, đồng thời phân tích lý luận đang được tranh luận trong lĩnh vực này. Nghiên cứu cũng khảo sát nhận thức của giáo viên đối với giáo dục đa văn hóa, các phương pháp sư phạm và chương trình giảng dạy. Kết quả cho thấy việc xây dựng các khóa học để chuẩn bị cho giáo viên tương lai dạy sinh viên thuộc các nền văn hóa đa dạng là điều thiết yếu, nhằm hỗ trợ nhận thức, kiến thức và kỹ năng của giảng viên trong việc cung cấp nền giáo dục công bằng cho tất cả sinh viên. Parker [29] tập trung vào vai trò của giáo dục đa văn hóa như một khung lý thuyết hiệu quả trong việc giảng dạy tiếng Anh cho sinh viên không phải người bản ngữ tại Hoa Kỳ. Tác giả sử dụng năm khía cạnh của giáo dục đa văn hóa phê phán do Banks [1] đề xuất để phân tích cách thức mà giáo dục đa văn hóa hỗ trợ cả sinh viên quốc tế và sinh viên bản địa hiểu rõ hơn về nội dung học cũng như về nhau. Parker [29] cho rằng giáo dục đa văn hóa là một nền tảng hữu ích để các giảng viên và quản trị viên đại học tái cấu trúc chương trình nhằm thích nghi với tính đa dạng ngày càng gia tăng trong cộng đồng sinh viên.

Tại Nga, Vasilyeva và cộng sự [30] khẳng định rằng việc tích hợp giáo dục đa văn hóa trong bối cảnh hội nhập đại học giúp giảm thiểu định kiến, thúc đẩy bình đẳng xã hội và bảo tồn các giá trị văn hóa đa dạng. Tác giả cũng nhấn mạnh vai trò của mô hình giáo dục đa văn hóa trong việc phát triển năng lực giao tiếp liên văn hóa và xây dựng các mối quan hệ bền vững giữa sinh viên từ các nền văn hóa khác nhau.

Ở khu vực Trung Đông, nghiên cứu của Khdi [31] cho thấy việc triển khai các chương trình giáo dục đa văn hóa đã mang lại lợi ích thiết thực cho sinh viên quốc tế, đồng thời góp phần cải thiện sức khỏe tinh thần và tăng cường sự hòa nhập tại các trường đại học địa phương.

Tại Trung Quốc, nghiên cứu của Lin và Tahir [32] chỉ ra rằng giáo dục đa văn hóa có tác động tích cực đến sức khỏe tâm thần của sinh viên đại học, góp phần xây dựng môi trường học tập hài hòa và khuyến khích sự tôn trọng lẫn nhau giữa các nền văn hóa.

Tại Indonesia, nghiên cứu của Khana Nur Aqil Hardiono và cộng sự [33] cho thấy giáo dục đa văn hóa đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao tư duy phản biện, sự khoan dung và nhận thức văn hóa của sinh viên, qua đó góp phần phát triển những công dân toàn cầu có trách nhiệm và hiểu biết sâu sắc về sự khác biệt.

Tại Việt Nam, một số nghiên cứu bước đầu đã đề cập đến giáo dục đa văn hóa như là một yêu cầu trong giáo dục công dân toàn cầu [34], [35]. Các nghiên cứu này chỉ ra rằng sinh viên Việt Nam vẫn còn gặp khó khăn trong việc thích nghi với sự đa dạng văn hóa, đặc biệt là trong môi trường học tập có yếu tố quốc tế. Nguyên nhân chủ yếu là do chương trình đào tạo chưa thực sự chú trọng đến việc phát triển năng lực liên văn hóa và đội ngũ giảng viên chưa được bồi dưỡng bài bản về phương pháp sư phạm.

3.3. Tổng quan nghiên cứu về những lợi ích và hạn chế của giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học

3.3.1. Lợi ích

Giáo dục đa văn hóa mang lại nhiều lợi ích thiết thực trong môi trường đại học, đặc biệt trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự gia tăng của các lớp học đa dạng về ngôn ngữ, sắc tộc và văn hóa.

Theo nghiên cứu của Farah Latif Naz và cộng sự [36], một trong những ưu điểm nổi bật của giáo dục đa văn hóa là khả năng nâng cao nhận thức văn hóa và thúc đẩy sự tôn trọng sự khác biệt. Giáo dục đa văn hóa giúp sinh viên hiểu và trân trọng sự khác biệt văn hóa của bạn bè, từ đó phát triển sự đồng cảm và lòng khoan dung. Điều này không chỉ giúp giảm thiểu định kiến và phân biệt đối xử trong môi trường học đường mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển toàn diện về mặt xã hội và học thuật của sinh viên.

Giáo dục đa văn hóa góp phần tạo ra môi trường học tập công bằng, nơi mọi sinh viên, bất kể nguồn gốc văn hóa đều được công nhận và đánh giá cao. Việc công nhận những khác biệt và điểm mạnh cá nhân giúp nâng cao kỳ vọng đối với thành tích học tập của sinh viên, đồng thời thu hẹp khoảng cách về cơ hội và kết quả học tập giữa các nhóm văn hóa khác nhau.

Giáo dục đa văn hóa còn đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển tư duy phản biện và kỹ năng giải quyết vấn đề của sinh viên. Naz và cộng sự [36] khẳng định rằng việc khuyến khích sinh viên tiếp cận các vấn đề xã hội từ nhiều góc nhìn văn hóa sẽ giúp họ phá vỡ những định kiến sẵn có, từ đó hiểu rõ hơn về tính phức tạp của thế giới đương đại và nâng cao năng lực tư duy độc lập.

Hiểu biết về đa văn hóa theo nghiên cứu của Khana Nur Aqil Hardiono và cộng sự [33], không chỉ có giá trị trong lớp học mà còn là yếu tố thiết yếu để con người có thể thích nghi và ứng phó hiệu quả với những thách thức toàn cầu. Tác giả cho rằng giáo dục đa văn hóa đảm nhận hai vai trò chính: (1) chuẩn bị cho xã hội thích ứng với dòng chảy văn hóa toàn cầu; (2) góp phần củng cố sự đoàn kết dân tộc trong bối cảnh đa dạng văn hóa nội tại. Những hiểu lầm, xung đột xã hội hay vùng miền thường xuất phát từ sự thiếu thông tin hoặc nhận thức sai lệch về sự khác biệt văn hóa. Do đó, giáo dục đa văn hóa đóng vai trò như một công cụ quan trọng để xây dựng xã hội hòa hợp và bền vững hơn.

3.3.2. Hạn chế

Mặc dù, giáo dục đa văn hóa mang lại nhiều lợi ích tích cực, quá trình triển khai trong thực tiễn vẫn gặp phải không ít khó khăn.

Theo Adler [37], không có nền văn hóa nào có thể hoàn toàn thoát khỏi ảnh hưởng của chính hệ giá trị văn hóa bản địa. Adler nhấn mạnh rằng, mặc dù toàn cầu hóa thúc đẩy sự giao thoa văn hóa, nhưng mỗi cá nhân vẫn bị định hình bởi bối cảnh văn hóa riêng của mình, điều này có thể ảnh hưởng đến khả năng tiếp nhận và thực hành các giá trị đa văn hóa.

Một trong những trở ngại lớn nhất là sự thiếu chuẩn bị của đội ngũ giảng viên. Le Roux [38] nhận định rằng nhiều giảng viên đại học chưa được đào tạo bài bản về kiến thức và kỹ năng cần thiết để giảng dạy trong môi trường đa văn hóa, dẫn đến tâm lý e ngại hoặc lúng túng khi tiếp cận nội dung mang tính liên văn hóa. Điều này ảnh hưởng đáng kể đến chất lượng giảng dạy cũng như hiệu quả tiếp thu của sinh viên.

Nghiên cứu của Mukhtarova và Safin [39] nhấn mạnh sự thiếu hụt về tài liệu, chương trình giảng dạy và nguồn lực chuyên biệt dành cho giáo dục đa văn hóa tại nhiều cơ sở giáo dục đại học. Việc thiếu các công cụ hỗ trợ cần thiết không chỉ gây khó khăn cho giảng viên trong quá trình xây dựng nội dung mà còn làm giảm sự hứng thú và tham gia tích cực của sinh viên.

Sự đa dạng về ngôn ngữ, tôn giáo, phong tục và lối sống cũng đặt ra những thách thức cụ thể trong việc tạo dựng một môi trường học tập bao trùm và không xung đột. Aziz và cộng sự [40] cho rằng những khác biệt này nếu không được xử lý khéo léo sẽ dễ dẫn đến sự hiểu lầm, căng thẳng hoặc xung đột trong lớp học, làm suy giảm hiệu quả giáo dục và tinh thần đoàn kết giữa các nhóm sinh viên.

Theo Banks [1], vẫn tồn tại một khoảng cách đáng kể giữa lý thuyết và thực tiễn trong giáo dục đa văn hóa. Mặc dù, các lý thuyết đã xác lập rõ mục tiêu và phương pháp, trên thực tế, giáo dục đa văn hóa vẫn thường bị xem là một nội dung bổ trợ hơn là yếu tố cốt lõi trong chương trình đào tạo. Việc thiếu cam kết chiến lược từ các nhà quản lý giáo dục và sự thiếu thống nhất trong cách tiếp cận đang làm giảm hiệu lực và tính bền vững của các sáng kiến giáo dục đa văn hóa tại các trường đại học.

Theo các nghiên cứu [9]-[12], giáo dục đa văn hóa tại các trường đại học Việt Nam hiện nay vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, như nhận thức của đội ngũ giảng viên và sinh viên về vai trò của giáo dục đa văn hóa còn mờ nhạt, chương trình đào tạo chưa tích hợp đầy đủ các nội dung liên quan đến đa văn hóa, phương pháp giảng dạy vẫn chủ yếu theo hướng truyền đạt kiến thức một chiều, thiếu vắng các hoạt động trải nghiệm thực tiễn. Bên cạnh đó, môi trường giáo dục đa văn hóa chưa được xây dựng một cách đồng bộ, các không gian giao lưu văn hóa, chương trình trao đổi sinh viên vẫn còn hạn chế.

3.4. Định hướng giáo dục đa văn hóa tại các trường đại học Việt Nam

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, giáo dục đa văn hóa đã trở thành một xu hướng tất yếu tại nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. Là quốc gia đa dân tộc với 54 nhóm dân tộc cùng sinh sống [41], Việt Nam sở hữu tiềm năng lớn trong việc phát triển giáo dục đa văn hóa một cách toàn diện. Bên cạnh đó, theo thống kê của Bộ Giáo dục và Đào tạo, trong năm học 2023-2024, có khoảng 22.000 sinh viên quốc tế đang theo học tại các cơ sở giáo dục đại học trên cả nước [42], góp phần làm phong phú thêm môi trường học tập đa văn hóa. Để phát huy vai trò của giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học, cần triển khai các định hướng chiến lược như sau:

Thứ nhất, tích hợp giáo dục đa văn hóa vào chương trình đào tạo: các chương trình đào tạo cần lồng ghép nội dung về nhận thức văn hóa, kỹ năng giao tiếp liên văn hóa và sự hiểu biết về hệ giá trị đa dạng trong các môn học chuyên ngành, môn kỹ năng mềm và các hoạt động ngoại khóa. Các phương pháp giảng dạy mang tính trải nghiệm như học tập dựa trên dự án, thảo luận nhóm liên văn hóa và các hoạt động tham quan học tập cũng cần được khuyến khích.

Thứ hai, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên: việc nâng cao năng lực cho giảng viên về lý thuyết và thực tiễn của giáo dục đa văn hóa là điều kiện then chốt. Cần tổ chức các chương trình đào tạo, hội thảo chuyên đề, lớp tập huấn định kỳ về phương pháp giảng dạy đa văn hóa và quản lý lớp học đa văn hóa. Đồng thời, hình thành mạng lưới giảng viên nòng cốt có kinh nghiệm nhằm chia sẻ tri thức và hỗ trợ lẫn nhau trong giảng dạy đa văn hóa.

Thứ ba, đẩy mạnh hợp tác quốc tế và giao lưu học thuật: phát triển các chương trình trao đổi sinh viên, giảng viên và dự án hợp tác nghiên cứu với các trường đại học quốc tế. Các hoạt động giao lưu văn hóa, tuần lễ quốc tế, ngày hội văn hóa dân tộc, v.v... cần được tổ chức thường xuyên nhằm tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa các nhóm sinh viên.

Thứ tư, xây dựng môi trường học tập hòa nhập, thân thiện và đa dạng: cần thiết lập các chính sách hỗ trợ toàn diện cho sinh viên quốc tế, sinh viên dân tộc thiểu số. Đồng thời, phát triển các câu lạc bộ sinh viên đa văn hóa, tổ chức sự kiện văn hóa và xây dựng không gian học tập phản ánh sự đa dạng văn hóa.

Thứ năm, ứng dụng công nghệ trong giáo dục đa văn hóa: tận dụng các nền tảng số để phát triển các khóa học trực tuyến về giáo dục đa văn hóa, tài liệu học tập đa ngôn ngữ và trải nghiệm học tập mô phỏng bằng công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR). Xây dựng các diễn đàn giao lưu văn hóa trực tuyến nhằm mở rộng cơ hội học tập xuyên văn hóa.

Thứ sáu, nghiên cứu và đánh giá hiệu quả giáo dục đa văn hóa: cần thiết lập hệ thống đánh giá các chương trình, hoạt động giáo dục đa văn hóa một cách định lượng và định tính. Việc khuyến

khích các đề tài nghiên cứu chuyên sâu về đa văn hóa trong giáo dục đại học sẽ cung cấp cơ sở khoa học cho việc xây dựng và điều chỉnh chính sách. Bên cạnh đó, thu thập phản hồi thường xuyên từ sinh viên và giảng viên là cách hữu hiệu để cải tiến nội dung và phương pháp giảng dạy đa văn hóa.

4. Kết luận

Nghiên cứu này nhằm tổng quan các tài liệu liên quan đến giáo dục đa văn hóa trong giáo dục đại học, bao gồm các công trình nghiên cứu chính và một số tài liệu thứ cấp. Mặc dù còn tồn tại một số hạn chế, đặc biệt là việc chủ yếu dựa trên các nguồn tài liệu có truy cập mở, trong khi các cơ sở dữ liệu học thuật chuyên sâu khác chưa được khai thác đầy đủ, song bài báo vẫn cung cấp một cái nhìn tổng thể và có hệ thống về chủ đề này. Nội dung đã cơ bản làm rõ (1) lịch sử hình thành và các định nghĩa về giáo dục đa văn hóa; (2) thực trạng nghiên cứu giáo dục đa văn hóa trong bối cảnh giáo dục đại học; (3) những lợi ích và hạn chế trong quá trình triển khai giáo dục đa văn hóa tại các cơ sở giáo dục đại học. Trên cơ sở đó, bài báo đề xuất một số định hướng phát triển giáo dục đa văn hóa phù hợp với bối cảnh các trường đại học tại Việt Nam. Bài báo cũng đã xác định được một số khoảng trống nghiên cứu tiềm năng, bao gồm: tổng quan đa văn hóa trong các trường đại học Việt Nam, phát triển đội ngũ giảng viên đáp ứng yêu cầu giáo dục đa văn hóa; xây dựng môi trường học tập đa văn hóa hiệu quả; giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc trong bối cảnh toàn cầu hóa, đa văn hóa, v.v... Những gợi mở này có thể góp phần định hướng cho các nghiên cứu tiếp theo trong lĩnh vực giáo dục đa văn hóa tại Việt Nam và trên thế giới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] J. A. Banks, *An Introduction to Multicultural Education* (6th ed.). Pearson Education, 2019.
- [2] G. Gay, *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). Teachers College Press, 2018.
- [3] S. Nieto, *Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education*. Pearson, 2004.
- [4] G. Gay, *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice*. Teachers College Press, 2000.
- [5] J. A. Banks, *Educating citizens in a multicultural society*. Teachers College Press, 2007.
- [6] C. S. Abacioglu, S. Epskamp, A. H. Fischer, and M. Volman, "Effects of multicultural education on student engagement in low- and high-concentration classrooms: The mediating role of student relationships," *Social Psychology of Education*, vol. 26, pp. 951-975, 2023.
- [7] P. Karacsony, V. Pásztoóvá, M. Vinichenko, and P. Huszka, "The Impact of the Multicultural Education on Students' Attitudes in Business Higher Education Institutions," *Education Sciences*, vol. 12, no. 3, 2022, Art. no. 173, doi: 10.3390/educsci12030173.
- [8] J. L. Parker, "Multicultural Education as a Framework for Educating English Language Learners in the United States," *International Journal of Multidisciplinary Perspectives in Higher Education*, vol. 4, no. 1, pp. 22-35, 2019.
- [9] T. T. H. Nguyen, "A study on the current situation of multicultural education in Vietnamese universities," *VNU Journal of Science*, vol. 33, no. 4, pp. 45-52, 2017.
- [10] V. B. Tran, "The current state of awareness of multicultural education in Vietnamese universities," *Journal of Education*, vol. 44, no. 5, pp. 56-63, 2019.
- [11] T. B. L. Tran, "Multicultural education in the context of globalization and international integration," In *Proceedings of the National Scientific Conference on Education and Training*, Ministry of Education and Training, Vietnam, 2018, pp. 210-218.
- [12] T. T. H. Nguyen, "Current situation and solutions for developing multicultural education in Vietnamese universities," *Journal of Educational Science*, vol. 186, pp. 15-22, 2022.
- [13] J. A. Banks, *Multicultural education: Historical development, dimensions, and practice*. Handbook of research on multicultural education, Jossey-Bass, 2004.
- [14] J. A. Banks and C. A. M. Banks, *Multicultural education: Issues and perspectives* (4th ed.). New York, John Wiley & Sons, 2001.
- [15] G. Gay, *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice*. Teachers College Press, 2000.
- [16] C. A. Grant and C. E. Sleeter, *Turning on learning: Five approaches for multicultural teaching plans for race, class, gender, and disability*. Wiley, 2003.
- [17] S. Nieto, *Affirming diversity: The Sociopolitical Context of Multicultural Education*. Longman, 1996.

- [18] C. B. Cazdenand and E. L. Leggett, "Cultural diversity in the classroom: A meeting of minds," In *Culture and the bilingual classroom: Studies in classroom ethnography*, H. Trueba, G. Guthrie, and K. Au (Eds.). Rowley, MA: Newbury House, 1981, pp. 16-48.
- [19] M. A. Gibson, "Assimilation, ethnic identity, and ethnic behavior among American adolescents," In *The psychology of ethnic groups*, J. T. Spence (Ed.). Chicago: Nelson-Hall, 1976, pp. 249-265.
- [20] Sleeter, E. Christine, and C. A. Grant, "An Analysis of Multicultural Education in the United States," *Harvard Educational Review*, vol. 57, no. 4, pp. 421-444, 1987.
- [21] J. A. Banks, "Multicultural education: Characteristics and goals," In *Multicultural education: Issues and perspectives*, J. A. Banks and C. A. M. Banks (Eds.). Boston: Allyn and Bacon, 1989, pp. 3-28.
- [22] M. J. Bennett, "Toward ethnorelativism: A developmental model of intercultural sensitivity," In *Education for the intercultural experience*, R. M. Paige (Ed.). Yarmouth, ME: Intercultural Press, 1990, pp. 21-71.
- [23] S. Nieto, *Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education*. New York, Longman, 1992.
- [24] B. Parekh, *Rethinking multiculturalism: Cultural diversity and political theory*. Macmillan, London, 1986.
- [25] C. E. Sleeter and C. A. Grant, "An analysis of multicultural education in the United States," In *Educating for diversity and social justice*, C. A. Grant (Ed.). New York: Routledge, 1988, pp. 17-49.
- [26] L. A. Suzuki, "Bridging cultures: A case for multicultural education," In *Multicultural education: Issues and perspectives*, J. A. Banks (Ed.). Boston: Allyn and Bacon, 1984, pp. 69-87.
- [27] N. Vasilyeva, A. Samigullina, and A. Danilova, "Multicultural education as a means of forming intercultural competence in students," *European Journal of Contemporary Education*, vol. 9, no. 2, pp. 400-411, 2020.
- [28] H. A. Alismail, "The effect of multicultural education on students' attitudes and academic achievement," *Journal of Education and Practice*, vol. 7, no. 9, pp. 70-75, 2016.
- [29] J. L. Parker, "Multicultural education as a framework for educating English language learners in the United States," *International Journal of Multidisciplinary Perspectives in Higher Education*, vol. 4, no. 1, pp. 22-35, 2019.
- [30] N. Vasilyeva, R. Gilyazetdinov, and R. Mardanov, "Role of multicultural education in institutions of higher learning: Global perspective," In *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*, 2022, pp. 1054-1059.
- [31] A. B. Khdi, "The impact of multicultural education programs on international students' mental health and integration in Middle Eastern universities," *Journal of International Education Studies*, vol. 15, no. 2, pp. 123-138, 2023.
- [32] T. Lin and S. B. Tahir, "Exploring the Impact of Multicultural Education on Nanchang University of Technology Students in China: Student Well-Being Effect, Improvement and Challenges," *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, vol. 14, no. 8, pp. 1134-1150, 2024.
- [33] K. N. A. Hardiono, P. Kamilah, and A. L. T. Prayitno, "Multicultural education and its advantages for students," *Social Studies in Education*, vol. 02, no. 01, pp. 1-16, 2024.
- [34] T. H. Nguyen, "Multicultural education in global citizenship education: Needs and current situation," *Journal of Education*, vol. 50, no. 9, pp. 22-29, 2021.
- [35] T. L. Tran, "Multicultural education and its role in global citizenship education," *Journal of Educational Science*, vol. 57, no. 3, pp. 101-115, 2022.
- [36] F. L. Naz, A. Afzal, and M. H. N. Khan, "Challenges and Benefits of Multicultural Education for Promoting Equality in Diverse Classrooms," *Journal of Social Sciences Review*, vol. 3, no. 2, pp. 511-522, 2023.
- [37] N. J. Adler, "Global companies, global society: There is a better way," *Journal of Management Inquiry*, vol. 11, no. 3, pp. 255-260, 2002.
- [38] J. Le Roux, "Effective teacher training for multicultural teaching," *Multicultural Teaching*, vol. 19, no. 2, pp. 18-22, 2001.
- [39] G. Mukhtarova and R. Safin, "Challenges in Multicultural Education in Higher Education Institutions," *Journal of Educational Studies*, vol. 15, no. 4, pp. 112-125, 2020.
- [40] A. Aziz, M. Haque, and R. Mahmood, "Managing cultural diversity in classrooms: Challenges and strategies," *International Journal of Educational Research*, vol. 82, pp. 123-132, 2017.
- [41] T. T. M. Vu, *A Multicultural Nation and Vietnamese Culture*. Vietnam Education Publishing House, 2023.
- [42] Nhan Dan Online, "Number of foreign students in Vietnam on the rise," Mar. 12, 2024. [Online]. Available: <https://en.nhandan.vn/number-of-foreign-students-in-vietnam-on-the-rise-post138553.html>. [Accessed March 10, 2025].